

21 Οκτωβρίου 2013

Άγιος Ιλαρίων ο Μέγας (21 Οκτωβρίου)

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές

???? ?????????? ???

???? ??? ?? ?????????? ?????????? ??? ?????????? ??? ?? ????? ??? ?????????? ?????????? ?????? ??? ??? ?????????? ??? ?????????? ??? ?????????? ?????? ???????????????. ??? ?????? ??? ?????????? ?????? ?? ??? ?????????? ??? ?????? ?????????? ??? ?????? ??????????• ?? ?????? ?????????? ??? ?????? ??????????.

Για την προσφορά του φρουρίου στους αγώνες του νησιού για ελευθερία και τις παραδόσεις και τους θρύλους που έχουν δημιουργηθεί γύρω απ' αυτό, πολλά ειπώθηκαν και γράφηκαν μέχρι σήμερα. Για τον άγιο Ιλαρίωνα όμως τον μεγάλο

ερημίτη κι ασκητή, που με το όνομα του, το ύψωμα τούτο μπήκε στην Ιστορία, πολύ λίγα έχουν γραφεί και σε πολύ πιο λίγους είναι γνωστά.

??? ?????? ??? ?????????? ?? ?????????? ?????????? ?? ?????????? ?? ??? ?' ?? ??? ????????? ?????????? — «????? ?? ??????» — ?????????? ?? ????????????? ?? ??????? ?? ???????????.

??????? ?? ???? ????? ?? ?? ????. ????? ?? ?????? ?' ??????? ?? ??????. ??? ?? ?????? ????? ?' ????? ??
 ??? ?? ?????? ? ?????????? ?? ? ? ? ? ? ? ? ? ? ? ! ?????? ???? ? ? ? ? ? ? ? ? ? ? , ??? ? ? ? ? ? ? ?
 ??????, ? ? ? ? ? ? ? ? .

Κι ο άγιος Ιλαρίων που μας ήρθε απ' έξω κι έζησε και κοιμήθηκε στον τόπο μας, είναι ένα τέτοιο πρότυπο για όλους. Πρότυπο πίστεως και υπακοής στον Θεό. Αλλά και πρότυπο αγωνιστικότητας και γνήσιας αρετής. Μια γρήγορη ματιά στις κύριες πτυχές της ζωής του θα μας το αποδείξει.

Ο ισάγγελος αυτός άγιος, σύγχρονος των Μεγάλων Βασιλέων και Ισαποστόλων Κων/τίνου και Ελένης, γεννήθηκε στην κωμόπολη της Παλαιστίνης τη Θαβαθά, που βρίσκεται πέντε περίπου μίλια μακριά απο την αρχαία πόλη των Φιλισταίων, τη Γάζα. Οι γονείς του, πλούσιοι ειδωλοάτρες φρόντισαν από νωρίς να δώσουν στο παιδί τους μια ξεχωριστή μόρφωση. Γ' αυτό κι από μικρό έσπευσαν να τον αποχωρισθούν και να τον στείλουν στην Αλεξάνδρεια, που ήταν τότε ένα μεγάλο κέντρο Ελληνικών σπουδών. Σε μια από τις ονομαστές Σχολές της πόλεως αυτής φρόντισε ο μικρός Ιλαρίων να εγγραφεί και μ' ενδιαφέρον να παρακολουθήσει τα μαθήματα της. Ο πόθος του όμως να γνωρίσει την αλήθεια οδήγησε κάποτε τα βήματα του και σε χριστιανικές συγκεντρώσεις.

Η ζωή των χριστιανών, η ευγένεια κι η καλοσύνη τους, το ενδιαφέρον τους να εξυπηρετήσουν τους άλλους με κάθε ανιδιοτέλεια και προθυμία του έκαμαν απ' την πρώτη στιγμή ξεχωριστή εντύπωση. Αλλά και τα αγνά ήθη κι έθιμα τους κι η όλη τους αρετή του σκλάβωσαν την ψυχή κι άναψαν μέσα του θερμό τον ζήλο να γνωρίσει καλύτερα την πηγή της τροφοδοσίας τους. Έτσι ο φιλομαθής νέος επεδίωξε να έρθει σ' επαφή με σημαίνοντας χριστιανούς κι από υπεύθυνα πρόσωπα να μάθει τις επιταγές της νέας πίστεως. Ο ενθουσιασμός του για όσα άκουε κι ο ζήλος του να γνωρίσει περισσότερα, προχωρούσε μέρα με τη μέρα για να καταλήξει κάποτε στην αποδοχή της νέας θρησκείας και να βαπτισθεί.

Η χαρά κι η ευτυχία του αγνού νέου την ήμερα εκείνη, που φόρεσε τον λευκό χιτώνα του βαπτίσματος, υπήρξε αφάνταστα μεγάλη. Μια απόδειξη τούτης της χαράς είναι κι η πλούσια χρηματική προσφορά του για χάρη των πτωχών αδελφών του Χριστού.

Με την είσοδο του στην Εκκλησία του Θεού ο νεοπροσήλυτος χριστιανός ρίχτηκε με πιο πολύ κέφι στον αγώνα. Η Αγία Γραφή γίνηκε ο αγαπημένος του σύντροφος κι

η ζωή των ενάρετων ανδρών, που μελετούσε στα ιερά κείμενα, ήταν εκείνη που προσπαθούσε κι ο ίδιος να μιμηθεί κι ακολουθήσει. Η πνευματική ζωή τον συνέιχε κυριολεκτικά. Πόθος του ένας:

Ν' αποχωρισθεί από καθετί που θα τον κρατούσε δεμένο με τα υλικά, τα γήινα κι ελεύθερος να τραβήξει τον δύσκολο, μα ευλογημένο δρόμο, που φέρει τον άνθρωπο στον ουρανό.

Αυτή την εποχή στην Αλεξάνδρεια και σ' όλη την Αίγυπτο κυριαρχούσε η φήμη του Μεγάλου Αντωνίου. Μορφωμένοι κι αγράμματοι μιλούσαν με σεβασμό για τη θεοσέβεια του ξακουστού ασκητή. Κοντά σ' αυτόν ο ζηλωτής νέος πεθύμησε να μαθητεύσει έστω και για λίγο.

Χωρίς να χάσει καιρό ένα πρωί άφησε την πολυθρόνη πόλη και τράβηξε στην έρημο. Βρήκε τον άγιο ερημίτη κι έμεινε κοντά του αρκετό καιρό. Στο διάστημα αυτό σαν τη μέλισσα ρούφηξε από τον καθηγητή της ασκήσεως ό,τι καλό μπόρεσε να δει και ν' ακούσει με αποτέλεσμα η καρδιά του να σκλαβωθεί ακόμη περισσότερο από την αγάπη της άλλης, της μακαριάς ζωής.

Πλησίον στον πολύπειρο αγωνιστή του καλού και της αρετής έμαθε ο αγνός νέος να ζει σε μια θεϊκή ανάταση. Η ζωντανή προσευχή, η προσεκτική μελέτη, η ανάλογη περισυλλογή κι ο αυστηρός αυτοέλεγχος ήταν η καθημερινή απασχόληση του. Με τα μέσα τούτα τα πνευματικά ο ζηλωτής νέος αγωνίστηκε ν' αυξήσει τις διανοητικές του δυνάμεις και να αποκτήσει σιγά-σιγά τα εφόδια που χρειαζόταν για τους κατοπινούς του αγώνες. Εδώ συνήθισε ακόμη ν' αξιοποιεί τον χρόνο του και να ιεραρχεί

τις ανάγκες του. Έτσι έγινε ένας θεοκεντρικός άνθρωπος. Κύριο σκοπό της υπάρξεως του έβαλε ν' αρέσει στον Θεό. Κι όλες του οι δυνάμεις, όλες του οι προσπάθειες, όλοι του οι αγώνες σε τούτο και μόνο στράφηκαν: Στο πώς να καλλιεργήσει μέσα του το «κατ' εικόνα», για να επιτύχει «το καθ' ομοίωσιν». Στο πώς ν' αναπτύξει τα χαρίσματα με τα οποία τον επροίκισε ο Πανάγαθος Θεός, για να επιτύχει να γίνει κάποια μέρα γνήσια εικόνα του Θεού. Ένας αληθινός άνθρωπος αρετής. Ένας άγιος.

Με τούτη την απόφαση και τούτο τον πόθο και σκοπό ως θησαυρό πολύτιμο στην ψυχή του αποχαιρέτησε κάποιο πρωινό τον πνευματικό του πατέρα και καθοδηγητή της ερήμου Αντώνιο και πήρε τον δρόμο της επιστροφής στην πατρίδα του. Ποθούσε να δει τους γονείς του, γιατί έμαθε πώς δεν ήσαν καλά στην υγεία. Κι ακόμη ήθελε να τακτοποιήσει και μερικά περιουσιακά στοιχεία, που ήσαν εκκρεμή.

Σαν έφθασε, πήγε και κτύπησε την πόρτα του σπιτιού του. Κάποιος γείτονας που

άκουσε το κτύπημα, βγήκε και του είπε πως τόσο ο πατέρας όσο κι η μητέρα του είχαν εδώ κι αρκετό καιρό φύγει από τούτο τον κόσμο. Λυπημένος ο φιλόστοργος νέος κι ακολουθούμενος από τον γείτονα τράβηξε προς το κοιμητήριο. Πάνω από το χώμα του τάφου που σκέπαζε τ' αγαπημένα πρόσωπα, γονάτισε. Για ώρες έμεινε εκεί προσευχόμενος με ιερή κατάνυξη.

Στην πατρίδα του ο εραστής της αγγελικής ζωής δεν στάθηκε για πολύ. Αφού μοίρασε την πατρική περιουσία στους πτωχούς κι αποχαιρέτησε τους γνωστούς, ανεχώρησε. Γεμάτος αποφασιστικότητα προχώρησε για την εκπλήρωση του ιερού σκοπού του. Τα λόγια του θείου Παύλου «εμοί κόσμος εσταύρωται κάγώ τω κόσμω» (Γαλατ. στ', 14) αντηχούσαν δυνατά μέσα του και του γέμιζαν την ψυχή από αληθινή ευτυχία. Όλος ο κόσμος με τις δόξες και τις τιμές μα και τα Πλούτη και τις ηδονές κι όλα τα θέλγητρα του σταυρώθηκαν και νεκρώθηκαν για τον ευγενικά νέο. Τίποτα απ' αυτά δεν μπορούσε να τον τραβήξει ή να τον συγκινήσει. Μα και κανένα άλλο από εκείνα που λέγονται αγαθά του κόσμου τούτου, δεν ήταν δυνατό να τον δελεάσει και να του μεταλλάξει την αγάπη και την αφοσίωση του στον Σωτήρα Χριστό. Καύχηση και χαρά του ήταν μόνο Αυτός, που πέθανε πάνω στον σταυρό για τις αμαρτίες του, μα και για τις αμαρτίες όλων εκείνων που θα πίστευαν σ' Αυτόν. Το όνομα Του ανέλαβε να κηρύξει. Και το κηρύττει παντού.

«Ούκ εστίν εν άλλω ουδενί η σωτηρία• ουδέ γαρ όνομα εστίν έτερον υπό τον ουρανόν το δεδομένον εν ανθρώποις εν ω δεί σωθήναι ημάς» (Πράξ. δ', 12). Κανένα άλλο πρόσωπο δεν μπορεί να μας εξασφαλίσει τη σωτηρία. Κανένα άλλο όνομα δεν έχει δοθεί από μέρους του Θεού, που να μπορεί να μας σώσει. Μόνο ο Χριστός είναι ο αληθινός Σωτήρ. Σ' Αυτόν ας πιστέψουμε όλοι. Αυτά με παρρησία και ζωντάνια κηρύττει παν τού ο νέος Ιεραπόστολος. Και το κήρυγμα του συγκινεί κι ενθουσιάζει. Μα και πείθει και οικοδομεί. Ένα μεγάλο ποσοστό από τους ειδωλολάτρες που κατοικούσαν στις περιοχές εκείνες της Γάζας και της Νότιας Παλαιστίνης δέχτηκαν το κήρυγμα της σωτηρίας χάρη στον άγιο κι έγιναν χριστιανοί. Αλλά κι οι αιρετικοί που ζούσαν στα μέρη εκείνα, στο πρόσωπο του οσίου βρήκαν τον σθεναρό κι ακαταμάχητο πρόμαχο της Ορθοδοξίας.

Αφού για ένα χρονικό διάστημα ο ζηλωτής εργάτης του Ευαγγελίου ασχολήθηκε με το ιεραποστολικό έργο, κατόπιν αποσύρθηκε στην αγαπημένη του έρημο. Εκεί κοντά στο λιμάνι του Μαΐουμά προχώρησε κι έστησε το ησυχαστήριο του. Τριάντα επτά χρόνια πέρασε στο μέρος αυτό. Τριάντα επτά ολόκληρα χρόνια αυστηρής ασκήσεως.

Ένας τρίχινος σάκος, που ταλαιπωρούσε το κορμί του, ήταν το φόρεμα του χειμώνα-καλοκαίρι. Στον λαιμό έφερε μια δερμάτινη λωρίδα, δώρο του πνευματικού του πατέρα, του Μεγάλου Αντωνίου. Κατοικία του είχε μια σπηλιά μ'

ένα στενότατο κελί. Και τροφή του λίγα ξερά σύκα και μερικά αγρία χόρτα. Με την αυστηρή του τούτη εγκράτεια, αλλά και τη θερμή κι αδιάλειπτη προσευχή και τη συνεχή μελέτη της Αγίας Γραφής αγωνιζόταν κάθε μέρα για ένα πράγμα μόνο:

Στο πως να αρέσει στον Θεό.

Σαν το χρυσάφι που δοκιμάζεται στη φωτιά, έτσι κι αυτός δοκιμάστηκε τούτο τον καιρό από τους ποικίλους πειρασμούς που η αγάπη του Θεού επέτρεψε να του έρθουν για προσωπική του ωφέλεια και δοκιμή. Όμως με το να έχει τη σκέψη του στραμμένη στο θέλημα του Θεού και την καρδιά του καθαρή από κάθε ακάθαρτο λογισμό κατόρθωσε και τους πειρασμούς να ξεπεράσει κι αυτός απρόσβλητος να μένει. Κάτι περισσότερο. Πέτυχε να γίνει η ψυχή του κατοικητήριο Αυτού του Αγίου Πνεύματος, ώστε τίποτα στον κόσμο να μην τον φοβίζει και να μη τον ταράσσει.

Το παρακάτω περιστατικό είναι ενδεικτικό του θάρρους και της τόλμης πού διέκρινε τον όσιο.

Κάποτε εκεί στην ερημιά, στην αρχή που πήγε, μια συμμορία από ληστές τον είχε επισημάνει και τον πλησίασε με κακές διαθέσεις.

- Τι θα 'καμνες, καλόγηρε, αν εδώ στην ερημιά που είσαι μόνος, σου επιτίθεντο ληστές; τον ρώτησε με προσποιητή αφέλεια ο αρχηγός τους.
- Τι έχει να φοβηθεί ένας γυμνός σαν κι έμενα; απήντησε με πραότητα κι αταραξία ο ερημίτης.
- Κι αν σε σκοτώσουν; πρόσθεσε ο ληστής.

Ο θάνατος δεν φοβίζει εκείνο, που είναι έτοιμος να πεθάνει, ξανάπε ο ερημίτης. Ο θάνατος κλείει τούτη τη ζωή την προσωρινή. Μα ανοίγει την άλλη, την αιώνια, την πραγματική. Σ' αυτή βαδίζουμε όλοι.

Τα λόγια του αυτά κι ο τρόπος με τον όποιο τα είπε έκαμαν τους ληστές σκεφτικούς. Απομακρύνθηκαν σιωπηλοί, για να ξαναγυρίσουν σε λίγο. Κάθησαν μπροστά στο κελί του κι άρχισαν να ζητούν από Αυτόν πιο πολλές εξηγήσεις. Στο τέλος ομολόγησαν τον σκοπό τους και με δάκρυα γονάτισαν μπροστά του και ζήτησαν συγχώρηση. Ο άγιος τους συγχώρησε κι εξακολούθησε τη διδασκαλία του. Από την ημέρα εκείνη συνεχίστηκαν οι επισκέψεις με αποτέλεσμα στο τέλος να πιστέψουν και να βαπτιστούν όχι μονάχα αυτοί, αλλά κι άλλοι ομοεθνείς τους που κατοικούσαν στην πόλη της Ιδουμαίας, Ελούζη. Έτσι ο άγιος πήρε τον τίτλο: Απόστολος των Σαρακηνών.

Η φήμη της αγιότητας του οσίου διαδόθηκε τόσο πολύ, ώστε νωρίς πλήθη από

μοναχούς συγκεντρώθηκαν γύρω του, για ν' ακούνε τα λόγια του και να έχουν την πνευματική καθοδήγηση του. Με τον τρόπο αυτό πολλά μοναστήρια φύτεψαν σε όλη εκείνη την περιοχή. Για τούτο δίκαια θεωρείται ο ιερός ασκητής ως ο εισηγητής του μοναχισμού στην Παλαιστίνη, καθώς και ο Μέγας Αντώνιος εισηγητής του μοναχισμού στην Αίγυπτο.

Στη μεγάλη φήμη του Ιλαρίωνα πολύ συνέβαλε και το θαυματουργικό του χάρισμα. Πολλά, πάρα πολλά θαύματα αναφέρονται σ' Αυτόν. Θεραπείες διαφόρων ασθενειών και δαιμονισμένων.

Η αγάπη του σε όσους έπασχαν από κάτι ήταν συγκινητική. Ένα πράγμα δεν ανεχόταν ο καλοκάγαθος ερημίτης: Την πλεονεξία και τη φιλαργυρία στους μοναχούς.

Σαν παρατηρούσε μια τέτοια αδυναμία σε κανένα, τότε ο άγιος φρόντιζε να καλέσει εκείνο τον μοναχό κοντά του και να τον συμβουλέψει. Όταν όμως εκείνος περιφρονούσε τις συμβουλές του και συνέχιζε να διατηρεί το πάθος του, τότε κι αυτός έσπευδε να διακόψει κάθε σχέση κι επαφή μαζί του. Κάτι περισσότερο. Αρνιόταν και να τον δεχθεί να πάρει κάτι, που προερχόταν από τον κήπο του. Ένα λάχανο, για παράδειγμα ή ένα καρπό.

Μια φορά ένας τέτοιος φιλάργυρος μοναχός, που παρά τις υποδείξεις του αγίου, συνέχιζε να μένει αδιόρθωτος, έστειλε λάχανα σ' αυτόν από τον κήπο του, για να τον εξευμενίσει.

Στον μαθητή του Ησύχιο που έφερε το δώρο για να το δείξει σ' Αυτόν και το καμαρώσει, ο συνεπής στις αρχές του ασκητής είπε: Βρωμούν αυτά τα λάχανα, Ησύχιε. Βρωμούν...

– Τα έχω πλύνει καλά, Αββά, εξήγησε ο μαθητής.

— Και όμως σε βεβαιώνω πως βρωμούν, επανέλαβε ο άγιος. Βρωμούν από φιλαργυρία!

Και δεν τα άγγισε. Ναι! δεν δέχτηκε να τ' αγγίσει.

Υπερβολική αυστηρότης θα πουν μερικοί. Συνέπεια λέγουμε εμείς. Συνέπεια! Το στοιχείο που λείπει από τη ζωή των συγχρόνων χριστιανών. Η αρετή που πρέπει να προσεχθεί ιδιαίτερα σήμερα και να γίνει αχώριστος σύντροφος της όλης ζωής μας, αν θέλουμε να μη νοθευτεί περισσότερο και να καταντήσει αγνώριστη η Ορθόδοξη Πίστη μας με τις συνεχείς υποχωρήσεις μας και τις σκοπιμότητες μας.

Οι καθημερινές επισκέψεις στο κελί του αγίου για θεραπεία και συνομιλία μ' αυτόν

είχαν γίνει τόσες πολλές με τον καιρό, που ο μακάριος ασκητής πήρε την απόφαση να φύγει από τον τόπο εκείνο. Και το έκαμε.

Παρά τις παρακλήσεις των γνωστών του, που με δάκρυα τον προέπεμψαν στο τέλος, ο Ιλαρίων στην ηλικία των 63 περίπου χρόνων έφυγε από την Παλαιστίνη. Στην αρχή κατευθύνθηκε στην Αίγυπτο. Με συνοδεία μερικούς μαθητές του προχώρησε κι έφτασε στο αναχωρητήριο του αγίου Αντωνίου. Ο μεγάλος ερημίτης είχε ήδη πεθάνει. Δύο μαθητές του ανέλαβαν την ξενάγηση τους. Με βαθιά συγκίνηση ο Ιλαρίων κι οι συνοδοί του επισκέφθηκαν και στάθηκαν στα μέρη που ο θεμελιωτής της αγγελικής ζωής συνήθιζε να προσεύχεται, να εργάζεται, να απασχολείται...

Υστερ' από λίγες μέρες παραμονή τους στον τόπο εκείνο, ο άγιος προχώρησε με τη συνοδεία του κι από τη μια έρημο στην άλλη κατέβηκε σε μια παραλιακή πόλη της Λιβύης, την Άβασσο.

Την εποχή αυτή στον θρόνο της Κων/πόλεως ανέβηκε ο Ιουλιανός ο Παραβάτης (361-363). Οι Αρειανοί που αναθάρρησαν από τη στάση του αυτοκράτορα άρχισαν ν' αναζητούν τον άγιο για να τον βρουν και να τον κακοποιήσουν. Ο Ιλαρίων σαν το έμαθε, έφυγε κι απ' εκεί και με πλοίο πέρασε στη Σικελία και μετά στη Δαλματία.

Τα πολλά θαύματα, που με τη χάρη του Θεού έκανε στα μέρη που περνούσαν, προσείλκυαν καθημερινά στον τόπο που διέμενε πλήθη ανθρώπων, που έπασχαν από διάφορες αρρώστιες. Τούτο όμως εμπόδιζε τον όσιο να χαρεί τη θεόγνωστη ησυχία που διψούσε. Γι' αυτό, κάποια μέρα που βρήκε ένα πλοίο που ταξίδευε στην Κύπρο, μπήκε μέσα για το νησί.

Στο ταξίδι ένα πλοίο ληστρικό τους κυνήγησε. Οι ταξιδιώτες, που το είδαν, τρόμαξαν κυριολεκτικά κι άρχισαν να κλαίνε. Ο άγιος όμως τους ενίσχυσε και στο τέλος τους έσωσε. Την ώρα που το εχθρικό πλοίο τους πλησίαζε κι ετοιμαζόταν να τους κτυπήσει, ο Ιλαρίων έριξε μια πέτρα ανάμεσα στα δύο πλοία. Ένα τείχος ορθώθηκε μπροστά στους ληστές που δεν τους άφησε να προχωρήσουν. Έτσι ασφαλισμένο πια το πλοίο με τον άγιο συνέχισε το ταξίδι του κι έφτασαν στην Πάφο.

Η πόλη, όπως μας αναφέρει ο άγιος Νεόφυτος, ήταν τότε καταστρεμμένη από σεισμούς εξ αίτιας της ασέβειας των κατοίκων της. Έξω από αυτή κι ανάμεσα στα ερείπια συνέχισε ο άγιος τους ασκητικούς του αγώνες. Επειδή όμως και στο μέρος αυτό άρχισαν να τον επισκέπτονται πολλοί για θεραπεία, δύο χρόνια μόνο έμεινε στον τόπο εκείνο. Απ' εκεί προχώρησε κι έφτασε στο μεγάλο και δύσβατο βουνό, με τα πανύψηλα δένδρα και τα πολλά νερά. Μα και τον ειδωλολατρικό ναό που

????? ??????? ? ?????? ?????? ?? ??????????? ?????? ??????? ??? ?????? ??? ?????? ?????????? ??? ??????.

γλυκύτατου Ιησού.

του να μεταπηδήσει στους πάμφω τους κόσμους του ουρανού (371 μ.Χ.).

με μεγάλες τιμές το σκήνωμα του στον χώρο εκείνο.

οι χριστιανοί τα εναπέθεσαν με ξεχωριστές τιμές στη Μονή του Μαΐουμά.

πάμπολλες εικόνες του που είναι εγκατεσπαρμένες στο νησί μας.

Ἰλαρίωνος πρεσβείαις ὁ Θεός, ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς. Ἀμήν.

Απολυτίκιο

Ταις των δακρύων σου ροαίς...

Πηγή: pigizois.net